

Nina Dakwar
Nämnd- och utredningssekreterare
Nina.Dakwar@Trelleborg.se
0410-73 43 77

Yttrande till Trelleborgs kommuns revisorer med anledning av resultatet i granskning av systematiskt kvalitetsarbete inom kommunal vuxenutbildning och samverkan med arbetsmarknadsnämnden

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Trelleborgs kommun har revisions- och rådgivningsföretaget KPMG genomfört en granskning av bildningsnämndens systematiska kvalitetsarbete inom kommunal vuxenutbildning och samverkan mellan bildningsnämnden och arbetsmarknadsnämnden vad gäller svenska för invandrare, sfi. Granskningsuppdraget ingår i revisionsplanen för år 2018.

Svar till Trelleborgs kommuns revisorer

I KPMG:s granskningsrapport (bil. 2) finns fem rekommendationer till bildningsnämnden. Trelleborgs kommuns revisorer önskar svar senast under oktober månad 2018 från bildningsnämnden och arbetsmarknadsnämnden om vilka åtgärder nämnderna avser vidta med anledning av resultatet i granskningen (bil. 1). Nedan följer bildningsnämndens svar med anledning av KPMG:s fem rekommendationer utifrån resultatet av granskningen, sid. 1-4.

Bildningsnämnden vidhåller sitt tidigare beslut att föreslå kommunstyrelsen att föra över ansvaret för sfi-verksamheten till bildningsnämnden

Utöver föreliggande svar till Trelleborgs kommuns revisorer vill dessutom bildningsnämnden uttala sig att man står fast vid sitt tidigare fattade beslut den 20 december 2017 (bil. 4, BIN 2017-12-20 § 188) att föreslå kommunstyrelsen att föra över ansvaret för sfi-verksamheten till bildningsnämnden, sid. 4-5.

Svar till Trelleborgs kommuns revisorer

1. Bildningsnämnden rekommenderas att följa upp om nämnden levererar en vuxenutbildning i svenska för invandrare till en högre kvalitet än vad arbetsmarknadsnämnden beställer och betalar för.

Bildningsnämndens svar: Bildningsnämnden levererar vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi) motsvarande den kvalitet som avses i beställningen men menar att arbetsmarknadsnämndens avsatta medel, som är anslagsbaserade (d.v.s. samma summa oavsett antal elever) är inte tillräckliga för uppdraget. På grund av de

resurser som tilldelas sfi kan man inte nå upp till den nivå som krävs enligt Skolverket. Grundläggande läs- och skrivinlärning, studiehandledning, kompetensutveckling och individanpassningar är exempel på delar av uppdraget som därför blir lidande. Det är av värde för individen och samhället i övrigt att inte få ett minimum utan att verksamheten ges resurser för att kunna följa styrdokumentet.

Bildningsnämnden avser vidta följande åtgärder:

- Bildningsnämnden avser att regelbundet göra systematisk uppföljning av sfi utifrån det statliga uppdraget.
- Åtgärder avseende beställning av sfi:
  - beställningen ska föregås av en dialog mellan beställare och leverantör vad gäller kvalitet, antal studerande, kostnader och mål,
  - beställningen ska vara förankrad i en realistisk gemensamt upprättad kalkyl baserad på planerat underlag, samt
  - beställningen bör också reglera eventuella ändrade förutsättningar under året eftersom verksamheten ställer krav på flexibilitet.

2. Bildningsnämnden rekommenderas att hos kommunstyrelsen initiera en översyn av ändamålsenligheten och effektiviteten med nuvarande organisation av beställning och utförande av vuxenutbildning i svenska för invandrare.

Bildningsnämndens svar: För att bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete krävs tydliga och långsiktiga mål. Man behöver komma åt problemet med att nuvarande beställning inte tar hänsyn till uppdragets förutsättningar. Därför bereder kommunstyrelsen för närvarande ett ärende med översyn av utförare och beställare.

Bildningsnämnden avser vidta följande åtgärder:

- Bildningsförvaltningen kommer att initiera en dialog med arbetsmarknadsförvaltningen för att ta fram en ny modell för sfi-beställningen angående ambition, mål, behov, upplägg, kostnader och prioriterade områden etc.
- Bildningsnämnden ska definiera effektiviteten och kostnaden för sfi och basera det på bl.a. antalet studerande och de studerandes tidigare utbildningsbakgrund.
- För att kunna bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete krävs tydliga och långsiktiga mål. Bildningsnämnden kommer därför att upprätta en långsiktig planering och målsättning för sfi-undervisningen.

- Rapportering görs till arbetsmarknadsnämnden, eftersom den är beställare, men en mer regelbunden rapportering av sfi kommer nu att göras även till bildningsnämnden utifrån aktuella statliga krav.

3. Bildningsnämnden rekommenderas att stärka det systematiska kvalitetsarbetet av särskild utbildning för vuxna.

Bildningsnämndens svar: På enhetsnivå bedrivs det systematiska kvalitetsarbetet av särskild utbildning för vuxna på följande sätt:

- kursutbudet revideras utifrån efterfrågan,
- elevenkäter genomförs och analyseras en gång på höstterminen och en gång på vårterminen,
- längden på kurserna analyseras och anpassas,
- antal satta betyg följs upp,
- samverkan med diverse aktörer sker för att nå ut till medborgarna om att utbildningsformen finns: dagcenter, Arbetsförmedlingen, gymnasie-särskolan (bl.a. föräldramöten och samverkan samt projekt med pedagoger) och boenden,
- fokus på att tydliggöra kursmål i form av matriser: samarbete med förstelärare.

Bildningsnämnden avser vidta följande åtgärder:

Huvudmannanivå

- Bildningsnämnden kommer att upprätta tydliga och långsiktiga mål för särskild utbildning för vuxna som ett underlag för att bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete. Budgeten och de ekonomiska ramarna måste motsvara det som man på enhetsnivå måste erbjuda.

Enhetsnivå

- Bildningsnämnden kommer att börja efterfråga rapport av det systematiska kvalitetsarbete som redan bedrivs på enhetsnivå av särskild utbildning för vuxna utifrån styrdokument.

4. Bildningsnämnden rekommenderas att följa upp kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare även vad avser mål kopplade till samverkan med Arbetsmarknad och arbetsliv.

Bildningsnämnden avser vidta följande åtgärder:

- Bildningsnämnden kommer att upprätta tydligare mål att följa upp för sfi som är kopplade till Arbetsmarknad och arbetsliv.

5. Bildningsnämnden rekommenderas att utifrån vad som framkommer i kvalitetsarbetet besluta om vilka områden som i det kommande kvalitetsarbetet bör bli föremål för särskild uppmärksamhet.

Bildningsnämnden avser vidta följande åtgärder:

- Bildningsnämnden kommer att göra en genomgång av det som framkommit i kvalitetsarbetet och utifrån detta besluta vilka områden som bör bli föremål för särskild uppmärksamhet.

Särskild uppmärksamhet bör ges till att ta fram prioriterade mål och riktlinjer som följs upp i det systematiska kvalitetsarbetet.

Bildningsnämnden vidhåller sitt tidigare beslut att föreslå kommunstyrelsen att föra över ansvaret för sfi-verksamheten till bildningsnämnden

I sin granskning konstaterar KPMG (bilaga 2, sid. 2-3 och 11) att fördelningen av ansvar på två nämnder bör ses över, eftersom man ser en risk med att befintlig organisation inte ger förutsättningar för att bedriva verksamheten ändamålsenligt och effektivt, i enlighet med skollagens krav. Bildningsnämnden delar den uppfattningen och menar att verksamheten i sin helhet borde placeras under bildningsnämndens ansvar och står därmed fast vid sitt tidigare beslut den 20 december 2017 (bil. 4, BIN 2017-12-20 § 188). Se även bildningsnämndens yttrande över arbetsmarknadsnämndens beställning av sfi 2018 (bil. 3), vilket var det beslutsunderlag som låg till grund för beslutet.

Bildningsnämnden anser att sfi inte kan särskiljas från vuxenutbildningen på grund av flera anledningar:

-Komvux, inklusive sfi och yrkeshögskola, har ett tätt samarbete med gymnasiet både vad gäller personal (delade tjänster), kurser och lokaler (inklusive maskiner),

-Sfi är sedan den 1 juli 2016 en del av den kommunala vuxenutbildningen,

-Från och med den 1 juli 2018 gäller den, av regeringen införda, så kallade utbildningsplikten för nyanlända, som tar del av Arbetsförmedlingens etableringsinsatser och som bedöms vara i behov av utbildning för att kunna få ett arbete. Syftet är att kortutbildade nyanlända måste rustas med utbildning för att komma in på arbetsmarknaden. Kursutbudet inom komvux ses nu över utifrån hur väl det motsvarar utbildningsbehovet hos nyanlända med kort utbildning.

I det fall sfi-verksamheten i ett framtida scenario skulle flyttas helt från bildningsnämndens ansvar – något som arbetsmarknadsnämnden argumenterat för i sitt yttrande och beslut daterat den 17 september 2018 (bil. 5-6) - bedöms följande risker föreligga:

- Studerande kan drabbas negativt då möjligheten att läsa sfi i kombination med andra kurser - grundläggande så väl som gymnasiala och yrkesinriktade - försämras, dels föreligger även en risk att utbildningsplikten inte kan uppfyllas,

-Gymnasieskolans utbud riskerar att behöva krympas, främst gällande yrkesförberedande program samt teknik och vård och omsorgscollege, kostnader kvarstår dock i flera år,

-En vidareutveckling av samarbetet mellan gymnasie-vuxenutbildningen – yrkeshögskolan och utveckling av Campus förhindras. Kommande ansökningar gällande yrkeshögskolan bygger på utökat samarbete mellan teknik och vård och omsorgscollege – vuxenutbildningen och yrkeshögskolan samt det lokala näringslivet,

-Stora omställningskostnader kommer att uppstå för vuxenutbildningen och gymnasieskolan under flera år.

Bildningsnämnden anser att det måste fattas ett beslut så snart som möjligt i denna fråga om uppdelningen av ansvar mellan bildningsnämnden och arbetsmarknadsnämnden eftersom både de studerande och verksamheten drabbas av en osäkerhet som rått under flera år och tyvärr alltjämt råder. Därför vidhåller bildningsnämnden sitt tidigare beslut att föreslå kommunstyrelsen att sfi i sin helhet förs över till bildningsnämndens ansvar. Därmed skulle dels verksamhetens kvalitet kunna utvecklas och förbättras, dels skulle vi uppfylla nuvarande lagkrav och kommande förändringar (t.ex. Komvuxutredningen) på ett mer kvalitativt sätt.

Bilagor:

1. Slutligt missiv granskning av systematiskt kvalitetsarbete inom kommunal vuxenutbildning
2. Slutlig granskning av systematiskt kvalitetsarbete inom kommunal vuxenutbildning och samverkan med arbetsmarknadsnämnden
3. BIN-yttrande-Arbeitsmarknadsnämndens beställning av SFI 2018_2017-12-13
4. Bildningsnämnden 2017-12-20 (BIN § 188)
5. AMN yttrande över KPMG granskning av komvux_Tjänsteskrivelse
6. AMN beslut 180917 pgf 93 om yttrande över KPMG granskning av komvux